Місячний Економічний Моніторинг України

№5 (175), травень 2015 року

Резюме

Тема місяця: Інфляція б'є рекорди

Політика: Довгоочікувана міжнародна конференція на підтримку України за участю представників урядів розвинених країн та міжнародних інвесторів мала скромні результати, найвірогідніше, через повільні темпи реформ в Україні.

Реальний сектор: Промислове виробництво в березні скоротилось на 21,1% дпр через наслідки тривалого військового конфлікту в Донецькій і Луганській областях, а також слабкий зовнішній та внутрішній попит.

Енергетичний сектор: Верховна Рада ухвалила закон «Про ринок природного газу», який запустив довгоочікувану реформу газового ринку.

Сільське господарство: В березні 2015 року валове сільськогосподарське виробництво зменшилося на 6,8% дпр.

Зовнішній сектор: У березні рахунок поточних операцій був збалансованим в основному через звуження дефіциту торгівлі товарами до 0,2 млрд дол. США.

Фіскальна політика: Доходи Зведеного бюджету в березні стрімко зросли на 48,8% дпр через пришвидшення інфляції, знецінення гривні, зміни до податкового законодавства та отримання доходів від продажу ліцензій на 3G-зв'язок.

Соціальна політика: Уряд подав до Верховної Ради законопроекти в рамках обіцяної пенсійної реформи.

Ринок праці: внаслідок прискоренням темпів інфляції реальна заробітна плата зменшилася на 24,6% дпр.

Монетарна політика: У квітні споживчі ціни, за повідомленням, зросли на 14% дпм, відображає однократний перегляд цін на газ та електроенергію для населення

Обмінний курс: Пікові виплати за державним боргом в іноземній валюті призвели до зменшення міжнародних резервів НБУ до 9,6 млрд дол. США в кінці квітня.

Державний борг: ЄС ухвалив надання подальшої підтримки Україні в рамках третьої програм макрофінансової допомоги на суму 1,8 млрд євро.

Тема місяця: Інфляція б'є рекорди

Чи джин вже втік з пляшки?

Віталій Кравчук

В квітні споживча інфляція сягнула 60,9% дпр. Запровадження нових тарифів на газ та електроенергію в квітні додала 14 відсоткових пунктів до споживчої інфляції. В результаті інфляція сягнула найвищого рівня з 1997 року. Однак ми вважаємо, що вплив підвищення тарифів на інфляцію був нижчим, ніж за оцінками Держстату. Це відображало складнощі зміни формування ціни на газ для населення. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, (НКРЕКП) змінила тариф з восьми позицій (залежно від напрямків використання газу, наявності лічильника та річного обсягу споживання), що лишався незмінним протягом року на сезонний тариф, що передбачав дві ціни на газ. Нижча ціна встановлена на перші 200 кубометрів газу (на місяць), що споживаються користувачами з індивідуальним газовим опаленням під час опалювального сезону, а решта спожитого газу всіма користувачами оплачується за вищою («ринковою») ціною. У ІСЦ враховане зростання ціни на газ на 453%, яке відображає збільшення тарифу на газ для споживачів без лічильників та без індивідуального газового опалення. Однак рахунок за газ для таких споживачів (близько 20% від загальної кількості) насправді зріс на 177% через зміну норми споживання газу. Для інших споживачів зростання ціни на газ відбувалось в іншому обсязі (див. Таблицю).

Ми можемо оцінити середнє зростання ціни на газ на рівні 234% в опалювальний сезон та на 413% поза опалювальним сезоном, а загальне зростання ціни на газ на 255%. Цей показник близький до зростання ціни на газ передбаченого в Меморандумі з МВФ (285%).[1] Якби Держстат використав показник 255% (що було б доцільно з огляду на фіксований склад споживчого кошика протягом року), ІСЦ зріс би на 10,0% до рівня попереднього місяця, а споживча інфляція була б нижчою на рівні 55,2% дпр. Якщо також врахувати надмірно високу частку газу в споживчому кошику, інфляція була б ще нижчою: 8,6% дпм.

Зростання ціни на газ у % та в рахунку за газ на особу	жовтень-квітень	травень-вересень
Користувачі без газового опалення та лічильника	177% (14-41 грн)	
Користувачі з лічильниками без газового опалення	508% (22-68 грн)	
Газове опалення з обсягом споживання до 200 м^3 на місяць (з розрахунку на 2 особи)	231% (<251 грн)	560% (69 грн)
Газове опалення з обсягом споживання 300 м^3 на місяць (з розрахунку на 3 особи)	340% (370 грн)	560% (69 грн)
Газове опалення з обсягом споживання 400 м^3 на місяць (з розрахунку на 3 особи)	202% (361 грн)	302% (61 грн)
Газове опалення з обсягом споживання 1000 м^3 на місяць (з розрахунку на 6 осіб)	77.5% (471 грн)	97% (40 грн)
Середнє зростання ціни на газ	234% (146 грн)	413% (48 грн)
Загальне зростання ціни	255% (105 грн)	

Джерело: власні розрахунки на основі рішень НКРЕКП, даних Держстату та Нафтогазу України

Хоча основний показник інфляції, найвірогідніше, був завищеним, базова інфляція (що виключає необроблені харчові продукти та регульовані ціни) сягнула 47,1% дпр, що є найвищим показником за історію спостережень. (базовий ІСЦ був впроваджений в 2008 році). Місячне зростання базового ІСЦ також було дуже високим на рівні 4,6% дпм, що менше, ніж у лютому та березні, але більше за всі інші спостереження. Рекордна інфляція насамперед відображає обвал обмінного курсу гривні з 16 грн за дол. США в грудні до 21-23 грн за дол. США в березні та квітні після величезних коливань в лютому (курс перевищував 30 грн за дол. США в деякі дні) та пов'язане зростання цін на енергоносії. Недостатнє формування конкурентного середовища в роздрібній торгівлі та в економіці в цілому та низька енергоефективність збільшували тиск на ціни з боку пропозиції. Через труднощі отримання банківського фінансування компанії агресивніше переглядали свої ціни. Водночас світові ціни на сировинні товари залишались низькими, а витрати на робочу силу зростали повільно. В квітні ціни на нафту були на 45% нижчими до попереднього року (агрегована ціна розрахована МВФ в дол. США), а індекс цін на харчові продукти ФАО впав на 19% дпр.

З боку попиту, номінальні доходи домогосподарств зростали повільно (середня зарплата зросла лише на 13% дпр в березні), а нещодавнє підвищення тарифів надалі обмежить кошти для необов'язкових витрат. Тиск до зниження інфляції також формуватиметься через заморожені мінімальну зарплату, соціальні стандарти та зарплати бюджетників, а також повільне зростання грошових агрегатів.

Так, зростання цін на побутову техніку (на 59% дпр) було близьким до зростання цін на харчові продукти (на 54% дпр), незважаючи на більший вплив обмінного курсу на вартість першої категорії товарів. Низький попит мав більш виражений вплив на ціни на послуги, де зростання цін було переважно меншим за 30% дпр (або навіть близьким до нуля для цін на інтернет та послуги мобільного зв'язку), та на ціни на одяг, де формувався високий рівень торгової націнки у минулі роки.

[1] Без врахування перегляду норм споживання газу та 7-місячного опалювального сезону зростання ціни сягне 283%.

В травні місячний показник базової інфляції може надалі зменшитись, але, ймовірно, залишиться на високому рівні (2-3% дпм). Це відображатиме відкладений вплив знецінення гривні та високий рівень інфляційних очікувань. У наступні місяці ключовий внутрішній ризик для стабілізації цін – це інерція інфляції, де підвищення цін призводить до зростання зарплат та соціальних виплат через індексацію, що в свою чергу спонукає подальше підвищення цін, або за простішого сценарію виробники та торговці починають враховувати у плануванні підвищення цін на кілька відсотків щомісяця, і ці плани виконують самі себе. Однак за умови стабілізації обмінного курсу протягом ще кількох місяців інфляційні очікування можуть знизитись. Ринок праці навряд чи активізується найближчим часом, і зростання заробітних плат, ймовірно, залишиться повільнішим за інфляцію. Нарешті за планами соціальні стандарти зростуть лише в грудні, а дотримання фіскальних параметрів є однією з ключових умов програми з МВФ. В цілому, шанси на уникнення інфляційної спіралі та на сповільнення інфляції до рівня нижчого за 15% в 2016 році є непоганими.

Втім, ризиків залишається багато. Із зовнішніх факторів, тиск на обмінний курс може відновитись, а ціни на нафту можуть зрости. На внутрішньому фронті, соціальна політика може стати більш популістською, а політична боротьба може затримати або припинити співпрацю з міжнародними донорами. Якщо ці ризики призведуть до ще одної хвилі знецінення гривні, інфляція стане ще вищою і контролювати її стане важче. Це означає що належні темпи впровадження програми реформ та стабілізація обмінного курсу є критичними для макроекономічної стабільності.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Україні не вдалося отримати новий план Маршалла

Іноземна допомога. 28 квітня у Києві відбулася довгоочікувана міжнародна конференція на підтримку України за участю представників урядів розвинених країн та міжнародних інвесторів. Проведення конференції було заплановано групою міжнародних донорів та кредиторів на чолі з Європейським Союзом у липні 2014 року. Конференція була покликана скоординувати фінансову та технічну допомогу Україні у здійсненні Плану відновлення та зростання, що мав передбачати відбудову постраждалих від війни регіонів, стабілізацію та відновлення зростання економіки. Очікувалося, що план стане основою для надання Україні масштабної допомоги в цілях розвитку, подібної до допомоги, наданої в рамках Плану Маршалла після Другої світової війни. Однак на конференції уряд обмежився лише оприлюдненням плану відбудови постраждалих від війни територій вартістю 1,5 млрд дол. США. Крім цього, уряд проінформував інвесторів про можливості вкладення коштів у сільське господарство та енергетичний сектор України. Представники урядів та інвестори привітали прийняті раніше рішення про надання фінансової та гуманітарної допомоги Україні, але не взяли не себе жодних нових фінансових зобов'язань. Скромні результати конференції пояснюються повільними темпами реформ в Україні, а також недостатніми зусиллями уряду щодо розробки Плану відновлення та зростання та проведення переговорів щодо залучення допомоги.

Економічна політика. У квітні органи влади зробили кілька кроків для полегшення умов ведення бізнесу в Україні. 6-го квітня Президент Петро Порошенко підписав Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)» (№191-VIII), яким було внесено поправки до 37 законів, що регулюють здійснення підприємницької діяльності та визначають правила роботи державних органів. Зокрема, Закон скасував вимогу щодо отримання дозволів на здійснення низки видів підприємницької діяльності, а також посилив захист прав інвесторів.

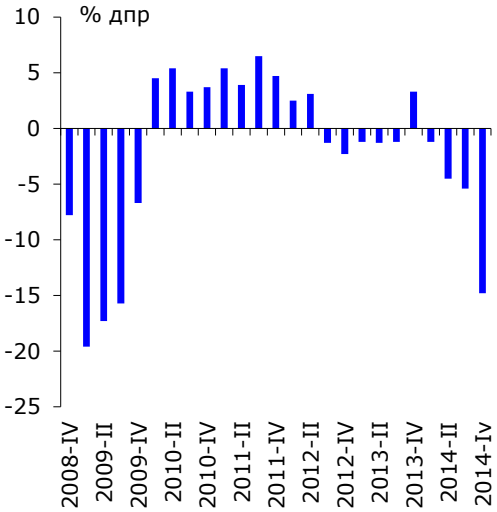
8 квітня Міністерство юстиції запустило онлайн-сервіс, який дозволяє підприємцям реєструвати бізнес та отримувати інформацію з низки державних реєстрів через Інтернет. Мінюст став першим міністерством, яке почало надавати послуги через Інтернет. Це позитивний крок, оскільки онлайн-сервіс має значно спростити взаємодію між приватним сектором та міністерством.

Кадри. 16-го квітня Президент Петро Порошенко створив Національне антикорупційне бюро України (НАБ), завданням якого є боротьба з корупцією серед вищих посадових осіб. Президент призначив директором НАБ Артема Ситника. Призначення відбулося після відкритого та прозорого конкурсу, який був проведений спеціально створеною комісією, що складалася з політиків та громадських активістів. Комісія вибрала та подала на розгляд Президента дві кандидатури; одного з кандидатів і було призначено директором НАБ. Такий спосіб відбору кандидатів на вищі керівні посади є новим для України. 35-річний Артем Ситник був партнером у юридичній компанії протягом приблизно 4 років, а до того працював у прокуратурі протягом 10 років.

5-го травня уряд призначив Романа Насірова головою Державної фіскальної служби (ДФС). Ця посада була вакантною з моменту відставки попереднього керівника ДФС Ігоря Білоуса у березні. Це призначення також було здійснене після проведення відкритого конкурсу. Спеціальна рада, що складалася з п'яти чиновників та чотирьох представників бізнесу, обрала та подала на розгляд уряду двох кандидатів зі списку 67 претендентів. Роман Насіров, 36 років, раніше обіймав посаду голови Комітету

Населення: 42,7 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 19%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 10%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: Росія 18%, ЄС 32%
Імпорт: Росія 23%, ЄС 39%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Верховної Ради з питань з питань податкової та митної політики, а до того був заступником голови правління «Державної продовольчої зернової корпорації України» та співдиректором київського офісу російської інвестиційної компанії «Ренесанс Капітал».

Війна на Сході. У квітні у Донецькій та Луганській областях тривали бойові дії низької інтенсивності. Проросійські бойовики та російські війська продовжували обстрілювати та атакувати українські підрозділи, незважаючи на досягнуту в лютому в Мінську домовленість про перемир'я. З середини лютого по кінець квітня загальна кількість обстрілів становила більше 2,5 тис. (або близько 35 на день). За цей період було вбито понад 100 українських військовослужбовців, більше 500 було поранено. Українські війська відповідали на обстріли та атаки. Лінія фронту протягом місяця не змінилася. За даними ООН, станом на 3 травня згідно за консервативною оцінкою загальна кількість загиблих в результаті конфлікту досягла 6 243 (станом на 27 березня вона складала 6 083). У найближчі місяці можна очікувати нову ескалацію конфлікту.

Реальний сектор: Рік кризи

На сьогодні Держстат публікує інформацію Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції. Статистичну базу було перегелянуто з тим, щоб зробити можливим порівняння з попередніми періодами.

Секторальні тенденції. Промислове виробництво в березні впало на 21,1% дпр через наслідки військового конфлікту на Сході України та слабкий внутрішній і зовнішній попит. Добувна промисловість скоротила випуск на 22,7% дпр. Зокрема, видобуток кам'яного та бурого вугілля зменшився на 61,9% дпр, оскільки окремі шахти не могли можливості працювати на повну потужність або ж припинили роботу.

Виробництво скоротилось на 19,7% дпр через скорочення внутрішнього попиту та несприятливу зовнішню кон'юнктуру, а також через порушення ланцюга поставок. Обсяг металургійного виробництва скоротився на 31,0% дпр, а виробництво хімічних речовин впало на 22,5% дпр, оскільки ряд компаній в галузі надалі стикаються із проблемами з постачанням сировини. Низький рівень внутрішнього та зовнішнього (насамперед з Росії) попиту призвів до скорочення машинобудування на 22,7% дпр. Зокрема, виробництво транспортних засобів скоротилось на 86,8% дпр через зниження купівельної спроможності населення. Відсутність попиту з Росії призвела до спаду виробництва локомотивів на 66,0% дпр. Виробництво продуктів харчування (за винятком тютюну та напоїв) скоротилось на 13,4%, в основному за рахунок заборони Росією імпорту ряду українських продуктів харчування, а також через певне зниження попиту. Водночас стимулюючим фактором для виробництва продуктів харчування стало імпортозаміщення.

У січні-березні роздрібна торгівля підприємств скоротилась на 25,6% дпр, що відображає зниження обсягів реального приватного кінцевого споживання. Купівельна спроможність населення впала через падіння реального наявного доходу.

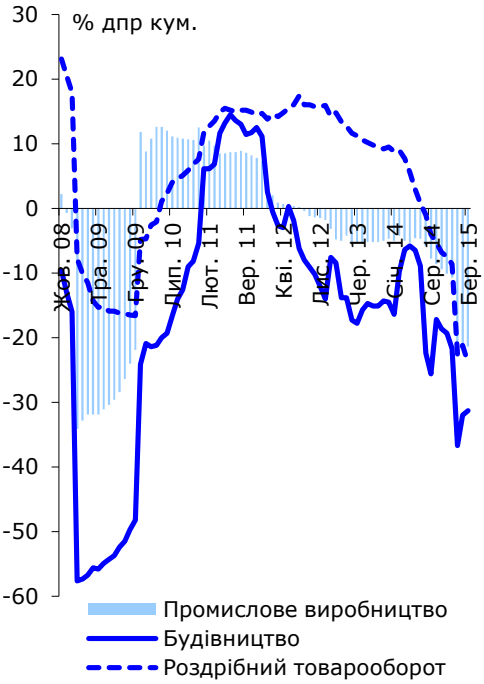
Вантажооборот скоротився на 21,5% дпр, насамперед, через проблеми з логістикою, спричинені військовим конфліктом і зменшення рівня економічної активності. Суттєво скоротився транзит газу, зокрема, через запуск газопроводу "Північний потік", який обходить Україну.

У січні-березні будівництво скоротилось на 31,3% дпр через військовий конфлікт, фінансові обмеження, з якими стикаються компанії, та обмежені бюджетні видатки.

Енергетика: Розпочато реформу ринку газу

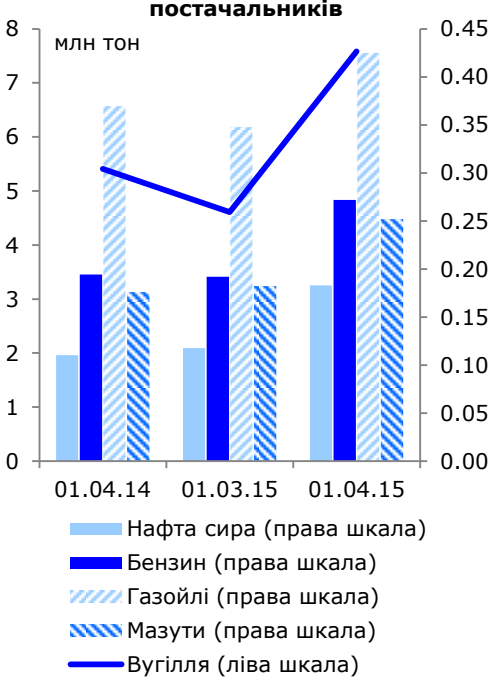
Газ. Верховна Рада ухвалила закон «Про ринок природного газу», який нарешті запустив довгоочікувану реформу газового

Тенденції реального сектору

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Залишки палива у споживачів та постачальників

Джерело: Держстат

ринку. Законом передбачено відокремлення функцій операторів газотранспортної системи від видобутку та постачання газу, закріплено незалежність регулятора та запроваджено вільне ціноутворення на ринку газу. Очікується, що впровадження цього закону зробить газовий ринок більш прозорим, конкурентним та привабливим для інвесторів. Проте, щоб закон запрацював, уряд повинен прийняти низку законодавчих актів.

Уряд продовжив підвищувати енергетичні тарифи в рамках енергетичної реформи. Цей крок покликаний знизити енергетичні субсидії та впровадити ринкові ціни на енергетичних ринках. В квітні тарифи на газ для населення зросли в 3,3 рази до 3600 грн за тисячу кубометрів за перші 200 кубометрів спожитого газу та до 7188 грн за споживання більше цього обсягу. З 1 травня по 30 вересня ціна на газ для населення становитиме 7188 грн за тисячу кубометрів незалежно від обсягу споживання. Також з травня Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) підвищила тарифи на опалення для населення на 72% до 537,2 грн за ГКал.

Електроенергія. НКРЕКП підвищила тарифи для «Енергоатому», національного виробника атомної енергії, на 31,5% до 0,4221 грн за кВт*год. Зміна тарифу відображає необхідність профінансувати модернізацію АЕС та збільшення видатків через девальвацію гривні.

В квітні набули чинності нові тарифи на електроенергію для населення. Тариф підвищили на 19% до 0,366 грн за кВт*год для споживання до 100 кВт на місяць, на 50% до 0,63 грн за кВт за обсяг споживання 100-600 кВт та на 5% до 1,407 грн за кВт за обсяг споживання більше 600 кВт на місяць. Це перший етап п'ятиступінчатого зростання тарифу. В цілому, середньозважений тариф для населення зросте в 3,5 рази до 1,2283 грн за кВт до квітня 2017 року.

Вугілля. В квітні залишки вугілля на ТЕС України зменшились на 5% до 0,75 млн тон (залишки антрациту зменшились на 25% до 0,2 млн тон). Деякі ТЕС, особливо ті, що використовують антрацит, мають запаси вугілля лише на кілька днів. Для порівняння, на 1 квітня 2014 року на складах ТЕС було 4,3 млн тон вугілля. Запаси вугілля є набагато меншими, ніж на 1 квітня 2013 року, коли в споживачів та постачальників було 8,8 млн тон вугілля (які також включають запаси вугілля на складах шахт та металургійних підприємств), що частково можна пояснити перевиробництвом вугілля того року.

Сільське господарство: Кінець періоду зростання

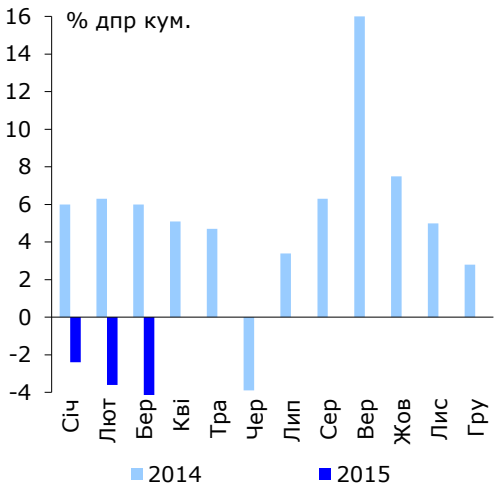
Виробництво. В березні 2015 року валове сільськогосподарське виробництво зменшилося на 6,8% дпр уже в третій місяць поспіль. В цілому, у січні-березні валове виробництво в галузі скоротилося на 4,7% дпр. Воно впало як у підприємств, так і у домогосподарств.

На 1 квітня площа посівів зменшилася на 35,5% дпр, що пояснюється ранньою посівною кампанією 2014 року. Якщо порівнювати із середнім значенням 2011-2013 років, то площа посіві вдвічі зросла. Тим не менше, порівняно з попереднім роком, площа посівів зернових та зернобобових зменшилася на 24,4%, соняшника - на 56,9% дпр, площа під картоплею та цукровими буряками скоротилась відповідно на 56,9% та 74,7%.

За даними Держстату валові протягом трьох місяців 2015 року витрати сільськогосподарського виробництва виросли на 66,3% дпр. Зокрема, вартість матеріально-технічних ресурсів збільшилась на 61,9% дпр. У випадку азотних добрив, зростання цін частково спричинене вищою монополізацією ринку через зменшення кількості виробників (два з шести підприємств перестали працювати), зростанням цін на природній газ та обмеженим доступом до природнього газу. Зростання цін негативно вплине як на посівну кампанію, так і на тваринництво.

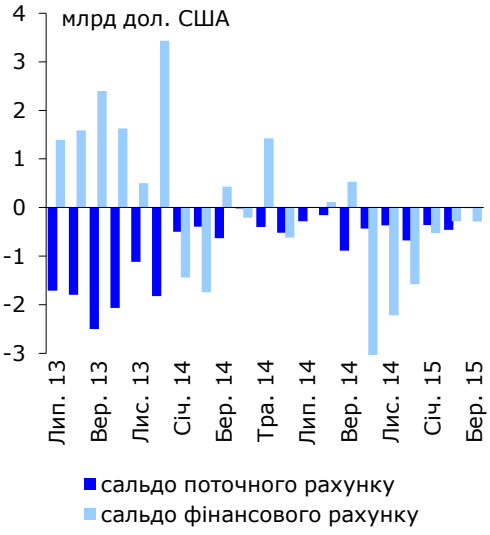
У січні-березні 2015 року кількість великої рогатої худоби зменшилася на 9,9% дпр, кількість свиней впала на 4,2% дпр.

Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

Виробництво м'яса знизилось лише на 2,0% дпр, виробництво молока зменшилося на 3,1% дпр. Падіння споживчого попиту та закупівельних цін молока може призвести до суттєвого скорочення поголів'я і, як наслідок, дефіциту м'яса та молока.

Державна політика. У квітні 2015 року Європейська комісія ухвалила постанову, що дозволяє імпорт яєць з України. В результаті дві українські компанії, які уже відповідають всім європейським вимогам, зможуть почати експортувати яйця в ЄС у 2015 році.

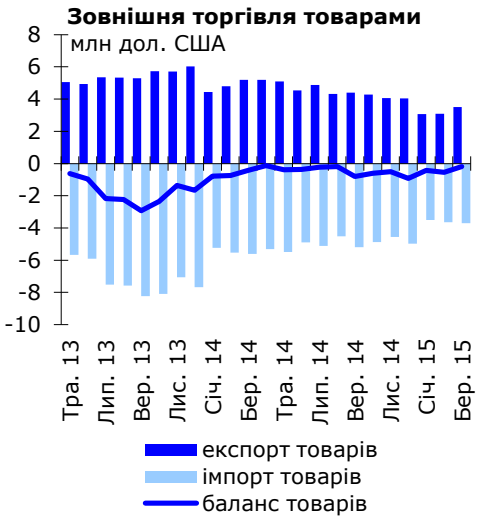
Офіс ветеринарної медицини та харчових продуктів при Європейській комісії оприлюднив звіт з оцінкою якості українських молочних продуктів після того, як європейські чиновники відвідали п'ять вітчизняних підприємств. Відповідно до звіту три компанії зможуть експортувати молочні продукти в ЄС, за умови виконання деяких зауважень комісії. Зокрема, їх виробничий процес уже є задовільним, але механізм сегрегації молока повинен бути покращеним. Цей звіт є лише проміжним кроком у процесі включення України в перелік країн, яким дозволений експорт молочних продуктів в ЄС. Вітчизняні виробники почнуть експортувати молочну продукцію в Європу не раніше ніж у 2016 році.

Зовнішній сектор: Рахунок поточних операцій був збалансованим

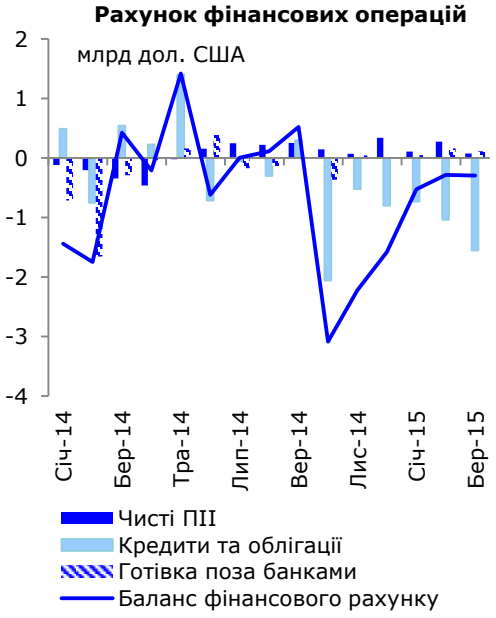
У березні рахунок поточних операцій був збалансованим в основному через звуження дефіциту торгівлі товарами до 0,2 млрд дол. США. Сальдо торгівлі послугами було додатнім на рівні 0,1 млрд дол. США.

Експорт товарів впав на 32,2% дпр через перебої у виробництві на окупованих територіях, слабкий зовнішній попит, а також торговельні суперечки з Росією. Експорт мінеральних продуктів знизився на 56,7% дпр через нижчий обсяг виробництва та переорієнтацію на внутрішній ринок. Експорт продукції машинобудування знизився на 48,7% дпр, оскільки доступ до російського ринку лишався обмеженим. Падіння експорту хімічної продукції на 32,0% дпр пов'язане з зупинкою виробництва окремими підприємствами галузі, як на окупованих територіях, так і на території під контролем української влади, подорожчання імпортованої сировини в гривневому еквіваленті та обмеженим доступом до природного газу. Експорт металургійної продукції знизився на 29,6% дпр через зупинку виробництва на окупованих територіях, проблеми з логістикою (зокрема, обмежений доступ до сировини), а також низхідну цінову динаміку на світовому ринку. Експорт промислових виробів знизився на 32,8% дпр через більшу слабкий зовнішній попит та подорожчання імпортних факторів виробництва в гривневому еквіваленті. Попри хороший урожай більшості культур і автономні торговельні преференції з боку ЄС, експорт продовольчих товарів впав на 19,4% дпр через введені Росією торговельні заборони та нижчі світові ціни. Експорт послуг скоротився на 19,1% дпр через нижчий експорт послуг з аутсорсингу та менший транзит газу.

Імпорт товарів знизився на 33,9% дпр через нижчий внутрішній попит. Зокрема, споживчий попит впав через імпортозаміщення, що стало результатом девальвації гривні (23,25 грн за дол. США у березні 2015 проти 9,92 грн за дол. США у березні 2014), та падіння купівельної спроможності. Як наслідок, імпорт продовольчих продуктів зменшився на 51,6% дпр. Водночас економічна та політична нестабільність призвела до відкладення інвестиційних проектів, що пояснює падіння імпорту продукції машинобудування на 40,4% дпр. В цілому, імпорт промислової продукції (включаючи хімічну продукцію, деревину, промислові вироби, металургійну продукцію та продукцію машинобудування) знизився на 36,1% дпр. Імпорт мінеральної продукції знизився на 18,7% дпр через менші обсяги закупленого природного газу та його нижчу ціну. Імпорт послуг знизився на 25,2% дпр через низьку купівельну спроможність та низьку економічну активність.

Джерело: попередні оцінки НБУ

Джерело: НБУ

Баланс фінансового рахунку та рахунку операцій з капіталом лишався сталим на рівні 0,3 млрд дол. США, оскільки вищий профіцит рахунку операцій з капіталом у 0,2 млрд дол. США нівелював збільшення дефіциту фінансового рахунку у 0,5 млрд дол. США. Чистий притік ПІІ знизився до 0,1 млрд дол. США та був в основному спрямованим до реального сектору. Дефіцит операцій з кредитами та облігаціями зріс до 1,5 млрд дол. США, оскільки банки та реальний сектор мають обмежений доступ до зовнішнього фінансування (дефіцит у 1,0 та 0,6 млрд дол. США, відповідно). Обсяг іноземної готівки поза банківською системою скоротився на 0,1 млрд дол. США.

Фіскальна політика: Стрімке зростання податкових надходжень

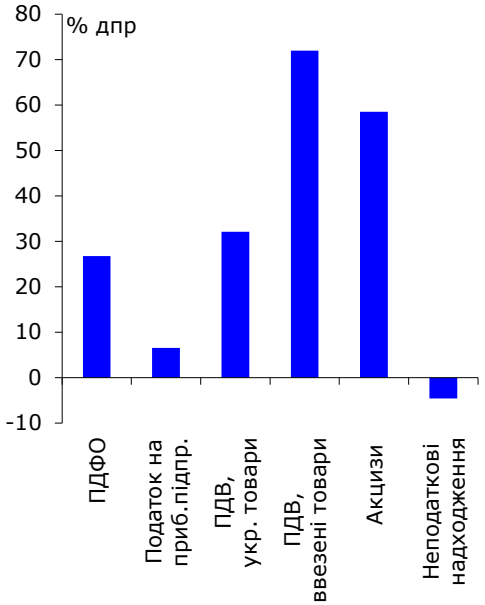
Виконання бюджету. В січні-березні 2015 року Зведений бюджет було виконано з профіцитом у 14 млрд грн порівняно із дефіцитом у 0,5 млрд грн у такий період минулого року. Як Державний, так і місцеві бюджети мали профіцит, тоді як рік тому дефіцит Державного бюджету становив 4,2 млрд грн. Профіцит цього року передусім пояснено кількома чинниками. Казначейство включило доходи від продажу ліцензій на 3G (6,1 млрд грн у березні) до доходів бюджету. Доходи місцевих бюджетів були вищі за планові через зміни в податковому законодавстві, а також вищу, ніж раніше очікували, інфляцію. Водночас підвищення плану видатків місцевих бюджетів вимагає часу для внесення змін до бюджетів місцевих органів влади.

В цілому, зростання доходів Зведеного бюджету в першому кварталі 2015 року пришвидшилось до 25,0% дпр порівняно із приростом у 9,7% дпр за два місяці року. Зокрема, доходи Зведеного бюджету в березні стрімко зросли на 48,8% дпр через пришвидшення інфляції, знецінення гривні, зміни до податкового законодавства та отримання доходів від продажу ліцензій на 3G-зв'язок. Податкові надходження до Зведеного бюджету в березні зросли на 61,2% дпр. Так, надходження від ПДВ із вироблених в Україні товарів збільшились на 82,4% дпр завдяки вищій інфляції та більшому продажу вироблених в Україні товарів через стрімке зростання попиту на основні продукти (як-то борошно, цукор, тощо) на фоні високих інфляційних очікувань. Збільшення імпорту в гривневому еквіваленті на 55% дпр у березні та 86% дпр в лютому (без урахування імпорту газу, який не підлягає оподаткуванню, та неформального імпорту) сприяло приросту надходжень від ПДВ із ввезених в Україну товарів на 68,3% дпр. Доходи від акцизу подвоїлись завдяки інфляції, знеціненню гривні, збільшенню ставок збору та зміні застосування акцизу. Запровадження додаткового ввізного мита на більшість товарів за ставкою 5-10% призвело до зростання доходів від податків на міжнародну торгівлю у 3,6 разів. Водночас неподаткові надходження зросли на 14,4% дпр, оскільки відсутній трансфер прибутків НБУ було більше, ніж компенсовано доходами від продажу ліцензій на 3G-зв'язок та вищими власними доходами бюджетних установ.

Все ж, уряд не профінансував повністю та вчасно свої зобов'язання. Зокрема, видатки загального фонду Державного бюджету були на 9,0% нижчими за планові. Це, найвірогідніше, пов'язано із традиційною затримкою у витрачанні виділених коштів на початку року. З боку видатків приємною новиною є запровадження електронних закупівель для органів центральної виконавчої влади на суми до 150 тис. грн, що може сприяти підвищенню ефективності бюджетних видатків.

Зміни до бюджету. Через нестачу коштів на виплату заробітної плати на державних шахтах уряд поновив практику часткової компенсації вартості вугілля. Парламент ухвалив виділення державної підтримки вугільному сектору у сумі 400 млн грн. В початковій версії закону про Державний бюджет на 2015 рік уряд передбачав кошти лише на реструктуризацію вугільних шахт, використавши політичне вікно можливостей для зниження високої державної допомоги неефективним державним шахтам. Зокрема,

Зростання доходів Зведеного бюджету у січні-березні 2015 року

Джерело: звіт Державного казначейства

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

державна підтримка сектору зазвичай сягала близько 1% від ВВП. Надання фінансування, ймовірно, допоможе шахтам вчасно платити заробітну плату, але може зашкодити подальшому реформуванню сектору.

Соціальна політика: Планують пенсійну реформу

Уряд подав до Верховної Ради законопроекти в рамках обіцяної пенсійної реформи. Зокрема, він пропонує скасувати спеціальні пенсії працівникам окремих груп (зокрема, державним службовцям, суддям, прокурорам, депутатам), які виходитимуть на пенсію після 1 січня 2016 року. Водночас наявні пенсіонери відповідних груп надалі отримуватимуть пенсії, призначені за старими правилами.

Крім того, уряд пропонує запровадити другий рівень пенсійної системи – накопичувальну пенсійну систему – з 1 січня 2017 року. Для цього буде створено Накопичувальний пенсійний фонд. Участь в цьому рівні пенсійної системи буде обов'язковою для осіб до 35 років. Особи віком 36-55 років зможуть взяти участь в другому рівні добровільно. Страховий внесок до цього рівня становитиме 2% від заробітної плати у 2017 році. Поступово його збільшать до 7% у 2022 році. Внесок на пенсійне страхування, який сплачують роботодавці до солідарної системи, буде знижено відповідно.

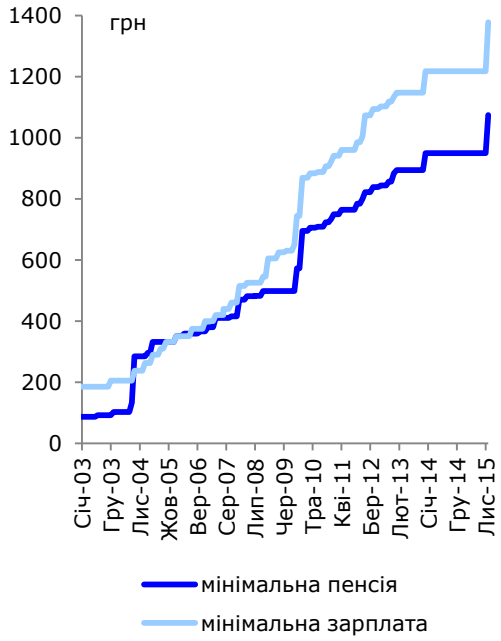
Запровадження накопичувальної пенсійної системи було вже передбачено в пенсійній реформі, ухваленій у 2003 році. Тоді цей рівень планували запровадити з 2007 року за умови збалансованості Пенсійного фонду в солідарній системі. Однак після стрімкого підвищення пенсій у 2004 та 2005 роках Пенсійний фонд мав високий дефіцит, що відклало запровадження другого рівня. Пенсійний фонд навряд чи буде збалансованим у 2017 році, а тому рішення уряду призведе до подальшого збільшення дефіциту Фонду (запланований дефіцит на 2015 рік становить 19 млрд грн), оскільки внески до другого рівня буде виведено із першого рівня пенсійної системи. Міжнародний досвід свідчить, що запровадження другого рівня може бути стійким лише за умови стійкості солідарної системи. Під час останньої економічної кризи кошти другого рівня було націоналізовано в кількох країнах, де загальна пенсійна система була нестійкою. Уряд очікує, що кошти накопичувальної пенсійної системи сприятимуть розвитку ринку капіталу в Україні. Разом з тим, він, найвірогідніше, збільшить ризики пенсійної системи, оскільки результат інвестування коштів під час економічної та політичної нестабільності є занадто невизначеним.

Ринок праці: Заробітна плата продовжує падати

Номінальна заробітна плата в березні зросла на 13,1% дпр через індексацію на інфляцію. Тим не менше, внаслідок прискоренням темпів інфляції реальна заробітна плата зменшилася на 24,6% дпр.

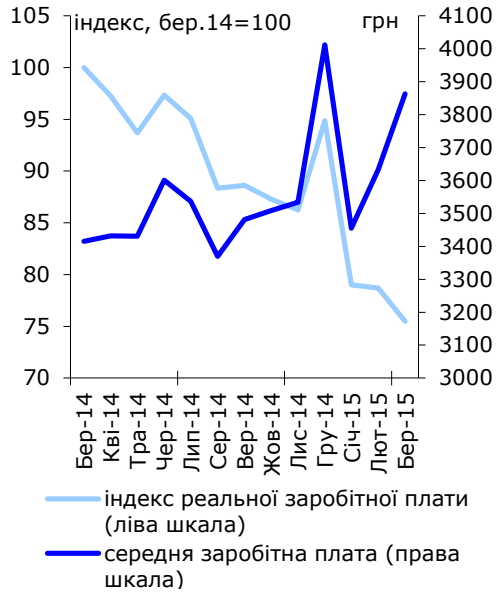
Середня заробітна плата в промисловості зросла на 17,1% дпр в номінальному виразі. Зокрема, зарплата виросла на 10,3% дпр в добувній промисловості та на 25,6% дпр в переробній промисловості також завдяки індексації. Збереження розміру мінімальної заробітної плати та негативні фінансові результати продовжили негативно впливати на зростання оплати праці в секторі. Незважаючи на це, орієнтовані на внутрішній ринок сектори змогли скористатися ефектом імпортозаміщення. Так, оплата праці зросла на 42,4% дпр у фармацевтичній промисловості та на 33,6% дпр на текстильних підприємствах. Водночас експортно-орієнтовані підприємства отримали вищий доход (у гривневому еквіваленті) внаслідок девальвації гривні. Це, найвірогідніше, пояснює зростання зарплати в металургії на 32,0% дпр. Зарплата на підприємствах по виробництву комп'ютерів, електронного та оптичного обладнання зросла на 35,0% дпр, ймовірно, внаслідок зростання кількості військових замовлень.

Соціальні стандарти

Джерело: Закони про Державний бюджет на 2006-2015 рр.

Середня заробітна плата*

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Заробітна плата в сільському господарстві виросла на 19,6% дпр. Зростання оплати праці в секторі стримувалося різким підвищенням цін на пальне та добрива, які необхідні для посівної кампанії.

Як і раніше, підвищення заробітної плати в бюджетних секторах було незначним у зв'язку з прийнятими рішеннями по зменшенню бонусів та премій та скороченням кладу для ряду державних службовців.

Монетарна політика: Новий рекорд інфляції

У квітні споживчі ціни, за повідомленням, зросли на 14% дпм та на 33% в лютому-квітні. Рекордний показник інфляції відображає однократний перегляд цін на газ та електроенергію для населення (в 5,5 разів та на 33% відповідно), що збільшило ІСЦ десь на 10%. Ми вважаємо, що ціна на газ насправді зросла в 3,5 рази і місячне зростання ІСЦ повинне було становити близько 10%. До того ж, розширення субсидій по оплаті комунальних послуг може надалі обмежити витрати на газ для населення.

Втім місячна базова інфляція була також високою на рівні 4,6% дпм. Висока базова інфляція відображала як залишковий ефект дестабілізації курсу, так і високі інфляційні очікування, незважаючи на два місяці в умовах порівняно стабільної гривні. Було зафіксоване широке зростання цін на товари та послуги на рівні 3-5% дпм, але деякі недиференційовані товари подешевшали такі як яйця, цукор та бензин.

НБУ зберіг облікову ставку на рівні 30% річних, а ставки за депозитними операціями на 20-26% річних в квітні. Це зберегло міжбанківські та кредитні відсоткові ставки на високому рівні, а вільна ліквідність залишилась обмеженою.

Обмінний курс: Коридор йде далі

У квітні НБУ зберіг коридор для обмінного курсу гривні, але переглянув його межі з 21,5-23,5 грн за дол. США до 21-23 грн за дол. США 16 квітня. Адміністративні обмеження та стабілізація ринку дозволили НБУ підтримувати коридор для курсу. Оскільки гривня укріпилась в другій половині квітня НБУ зміг купувати більше іноземної валюти, ніж продавати на відкритому ринку. Стабільність залишалась вразливою, але готівковий та «сірий» курс наблизились до міжбанківського курсу гривні.

Пікові виплати за державним боргом в іноземній валюті призвели до зменшення міжнародних резервів НБУ до 9,6 млрд дол. США в кінці квітня.

Державний борг: Подальша допомога з боку ЄС

Зовнішній борг. У квітні ЄС виділив Україні останній транш в рамках попередніх програм макрофінансової допомоги (MFA) на суму 250 млн євро (із загального обсягу 1,6 млрд євро). Ці кошти призначені на підтримку структурних реформ, спрямованих на забезпечення сталого економічного зростання та фінансової стійкості. Третій пакет MFA для України на суму 1,8 млрд євро було ухвалено наприкінці березня 2015 року й розрахований на два роки. Уряд сподівається отримати 1,2 млрд євро у 2015 році та 0,6 млрд євро у 2016 році.

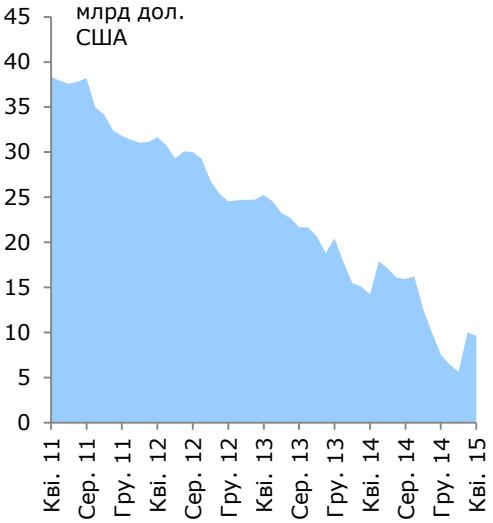
Внутрішній борг. У квітні Міністерство фінансів розмістило лише короткострокові «військові» ОВДП на суму 164 000 грн з середньозваженою доходністю 7,0% річних. Уряд відмовився від розміщення звичайних облігацій на ринку, найвірогідніше, через низький попит.

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

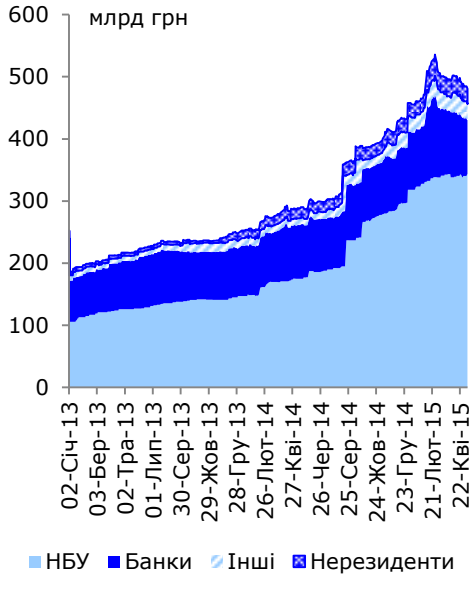
Джерело: Держстат, НБУ

Міжнародні резерви НБУ

Джерело: НБУ

ОВДП, які знаходяться в обігу (за власником)

Джерело: НБУ

Таблиці

Економічні Тенденції		IV 12	I 13	IV 13	I 14	II 14	III 14	IV 14	Тра.[к]	Чер.[к]	Лип.[к]	Сер.[к]	Вер.[к]	Жов.[к]	Лис.[к]	Грд.[к]	Січ.[к]	Лют.[к]	Бер.[к]	Квіт.[к]
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-1,8	-5,0	-4,7	-5,0	-4,7	-8,6	-10,7	-4,6	-4,7	-5,8	-7,8	-8,6	-9,4	-10,1	-10,7	-21,3	-21,7	-21,4	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-13,8	-13,8	-14,5	-6,4	-8,9	-17,2	-21,7	-6,5	-8,9	-22,4	-4,0	-17,2	-18,6	-19,3	-21,7	-36,7	-32,0	-31,3	...
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-4,5	5,8	13,7	6,0	-3,9	16,0	2,8	4,7	-3,9	3,4	6,3	16,0	7,5	5,0	2,8	-2,4	-3,6	-4,7	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	15,9	13,4	9,5	7,7	0,8	-5,3	-8,6	2,9	0,8	-1,0	-4,0	-5,3	-6,8	-7,5	-8,6	-22,6	-21,2	-23,9	...
Середня заробітна плата	грн.	3195	3085	3390	3245	3488	3463	3685	3430	3601	3537	3370	3481	3509	3534	4012	3455	3633	3863	...
ІСЦ	% дпр	-0,2	-0,8	0,5	3,4	12,0	17,5	24,9	10,9	12,0	12,6	14,2	17,5	19,8	21,8	24,9	28,5	34,5	45,8	60,9
ІВЦ	% дпр	0,3	0,2	1,7	3,9	15,9	26,9	31,8	8,8	15,9	22,5	24,2	26,9	25,9	32,8	31,8	34,1	41,0	51,7	48,6
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	1,0	-4,7	-5,2	-7,7	-6,5	-9,1	-14,4	-6,4	-6,7	-6,8	-8,2	-9,1	-10,8	-12,6	-14,4	-30,7	-34,1	-32,9	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	5,6	-0,8	-3,4	-14,7	-18,6	-24,8	-27,4	-17,3	-17,3	-19,5	-22,4	-24,8	-26,3	-26,7	-27,4	-33,0	-32,9	-33,7	...
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-20,5	-4,0	-19,6	-1,9	-0,6	-3,6	-6,1	-2,2	-2,5	-2,7	-3,0	-3,6	-4,2	-5,1	-6,1	-0,4	-0,6	-1,2	...
Поточний рахунок, на кінець періоду*	млрд. дол. США	-14,4	-3,1	-16,4	-1,3	-0,6	-3,3	-5,2	-1,5	-1,9	-2,3	-2,7	-3,3	-4,0	-4,5	-5,2	-0,3	-0,4	-0,8	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	24,5	24,7	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	17,9	17,1	16,1	15,9	16,4	12,6	10,0	7,5	6,4	5,6	10,0	9,6
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	6,4	9,9	20,3	28,5	25,1	23,5	8,5	26,7	27,3	25,1	20,4	23,5	15,4	13,8	8,5	11,0	7,5	0,9	...
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	20,8	16,2	16,5	18,5	17,5	16,4	16,6	17,9	17,2	16,1	16,8	16,2	16,3	16,7	16,9	17,2	18,8	23,7	...
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,15	8,12	8,21	9,14	11,71	12,58	14,44	11,78	11,79	11,74	12,98	13,01	12,93	14,75	15,63	15,94	24,77	22,98	22,49
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	14,42	11,64	11,81	11,76	12,95	13,02	12,95	14,70	15,62	15,81	24,48	23,26	22,71
Обмінний курс, середній	євро	10,37	10,55	10,87	12,14	13,71	16,67	18,02	16,00	16,04	15,93	17,25	16,83	16,43	18,36	19,26	18,53	27,78	25,32	24,47

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: НБУ, попередні дані)
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим. З січня 2015 року Держстат також не включає дані з території АТО.

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[к]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1082,6	1302,1	1408,9	1454,9	1566,7
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,4	163,4	176,3	182,0	132,0
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,2	0,3	0,0	-6,8
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2	7,3	-0,5	-4,7	-10,7
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0	17,5	-4,5	13,7	2,8
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1	28,2	1,0	-5,2	-0,2
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3	33,8	5,6	-3,4	-0,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9	-9,3	-14,3	-16,4	-5,3
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7	-5,7	-8,1	-9,0	-4,0
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7	6,6	6,6	3,4	0,3
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,9	36,0	37,4	39,9	70,2
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,0	20,6	39,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	11,9
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	15,8
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3	10,6	15,7
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3	11,0	19,3

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		I 11	II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]
ВВП	млрд. грн.	257,7	311,0	369,8	363,6	293,5	349,2	387,6	378,6	302,9	353,0	394,7	404,3	313,6	375,9	434,2	443,1
Реальний ВВП	% дпр	5,1	3,9	6,5	5,0	2,5	3,1	–1,3	-2,3	-1,2	-1,3	-1,2	3,3	-1,2	-4,5	-5,4	-14,8
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	13,2	14,2	16,1	18,5	7,8	12,3	11,0	5,5	6,5	9,5	8,4	6,8	2,2	-9,0	-15,5	-13,6
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,0	2,9	-9,4	-6,6	3,3	4,8	9,9	1,5	1,1	-2,3	-3,3	-2,5	-6,0	4,5	-0,5	3,5
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-1,8	3,7	9,7	12,0	13,8	17,5	-5,2	-4,9	7,0	-17,4	-7,7	-5,1	-19,9	-16,8	-26,7	-26,2
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	19,4	4,9	0,3	-4,1	-7,3	-8,1	-3,8	-9,6	-9,0	-14,3	-7,9	-4,1	-5,8	-2,6	-16,8	-31,0
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	38,1	23,3	12,5	5,2	-3,0	9,0	4,3	-2,6	-2,4	-18,4	-0,7	-1,8	-13,0	-11,1	-31,9	-29,0
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	4,9	1,3	16,7	38,1	0,5	11,5	-8,3	-4,0	5,7	20,8	-2,0	38,2	5,9	-9,0	25,7	-19,1
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	7,8	3,4	4,6	-2,9	1,1	1,8	-4,8	-5,5	-9,5	-9,2	-9,8	-8,9	-8,8	-8,0	-14,8	-16,7
Будівництво (реальна)*	% дпр	1,7	10,9	0,1	2,0	1,2	3,4	-15,3	-20,8	-14,9	-20,8	-11,1	-7,7	4,4	-16,7	-24,1	-30,9
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	9,8	2,8	6,1	3,0	3,2	4,6	0,4	-1,2	1,6	-0,2	1,9	4,7	-3,2	-8,2	-17,5	-21,7
Транспорт (реальна)*	% дпр	10,2	7,9	5,7	11,1	-2,3	-3,3	-8,4	-9,5	-2,7	-0,6	2,8	2,8	-2,3	-5,9	-5,6	-12,1
Платіжний баланс																	
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-1,6	-1,7	-2,6	-4,4	-2,1	-3,8	-4,0	-4,9	-3,1	-2,3	-6,0	-4,9	-1,5	-0,9	-1,3	-1,5
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-4,9	-4,4	-5,6	-9,5	-5,6	-8,7	-8,3	-10,3	-8,3	-5,1	-12,2	-9,8	-4,3	-3,2	-3,8	-4,8
Баланс товарів	млн. дол. США	-3597	-2851	-4580	-5224	-3867	-5577	-5215	-5833	-4045	-3053	-7232	-5268	-1956	-869	-1216	-2024
Баланс послуг	млн. дол. США	1262	1514	2007	1312	1299	1362	1975	1084	822	893	1919	480	444	-55	89	304
Поточні трансферти	млн. дол. США	1039	878	988	803	683	805	777	711	533	589	480	547	241	494	306	500
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	880	2422	2090	1623	1663	1091	2002	1871	821	472	1199	859	-665	-319	725	558
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	149	113	42	207	-3	74	83	339	705	579	664	-757	-239	-50	-84	-17
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	36,4	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3	29,3	24,5	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,95	7,98	7,99	8,01	8,03	8,04	8,09	8,11	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	14,44
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,94	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	14,42
Бюджет																	
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	32,8	30,0	29,5	30,7	33,6	31,6	28,2	33,7	35,3	29,5	29,1	28,9	35,8	29,9	29,0	32,6
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	5,0	4,8	4,2	4,7	5,1	4,9	4,4	5,0	5,3	5,1	4,7	4,9	5,2	4,8	5,0	6,0
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,5	4,5	3,6	4,4	4,9	4,1	2,9	4,2	6,2	3,4	3,0	3,0	5,0	2,5	2,2	1,8
Податок на додану вартість	% від ВВП	7,6	12,9	9,6	9,6	10,8	10,3	8,6	10,0	9,7	9,1	8,2	8,5	8,8	9,7	8,0	12,0
Акцизні збори	% від ВВП	2,1	3,0	2,7	2,4	2,8	2,9	2,8	2,4	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,6	3,3
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	32,8	33,1	26,9	35,6	33,7	33,8	30,7	41,4	37,0	36,0	30,4	36,3	35,6	35,3	31,9	42,3
Поточні видатки	% від ВВП	31,5	30,8	23,9	30,1	31,8	31,3	27,7	37,4	35,7	34,1	28,5	33,5	35,1	34,3	30,2	40,0
Капітальні видатки	% від ВВП	1,3	2,4	3,0	5,5	1,9	2,4	2,9	4,0	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,7	2,3
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-0,3	-3,4	-3,9	-5,5	-0,2	-2,6	-3,0	-7,8	-1,9	-6,3	-1,5	-7,4	0,1	-5,4	-3,2	27,9
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,4	3,2	0,0	0,1	1,4	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Ринок праці																	
Середня зарплата (реальна)	% дпр	11,1	5,5	7,7	10,8	14,7	16,5	13,3	12,9	9,9	9,3	8,1	5,9	3,5	-4,1	-11,0	-13,4
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	7,8	1,9	7,3	7,7	6,0	13,0	10,4	9,4	8,9	5,7	2,5	4,7	-3,4	-6,8	-5,6	-19,2
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	8,7	7,7	6,9	8,2	8,4	7,1	6,6	8,0	8,0	7,5	7,0	7,6	9,0	8,2	9,5	10,6
Банківський сектор																	
Грошовий агрегат М0	% дпр	15,7	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7	5,2	5,5	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0
Грошовий агрегат М2	% дпр	25,5	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0	10,7	13,1	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	43,3	26,0	16,7	12,3	14,4	16,4	16,3	16,3	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	19,7	21,0	15,7	13,4	12,4	10,8	17,0	21,8	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	16,0	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3	9,1	7,7	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	-2,1	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8	-9,9	-7,3	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	5,0	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0	-8,0	-6,6	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	67,2	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8	59,1	57,8	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	13,1	13,5	14,1	18,4	15,5	15,6	19,5	20,8	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	10,2	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2	8,5	8,8	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[к] Дані не включають Крим, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківської системи

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Дмитро Науменко
naumenko@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Артур Ковальчук
kovalchuk@ier.kiev.ua

Микола Риженков
ryzhenkov@ier.kiev.ua

Костянтин Кравчук
k.kravchuk@ier.kiev.ua

Олекса Степанюк
stepaniuk@ier.kiev.ua

Віктор Гречин
grechyn@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Ганна Опанасенко
opanasenko@ier.keiv.ua

Тетяна Олійник
oliinyk@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Юлія Огаренко
ogarenko@ier.kiev.ua

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.